

2.8. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В АВСТРАЛІЇ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

1788 р. в Австралії була створена перша британська колонія. Людей, які заселили австралійський континент, або вислала туди Британська влада як злочинців, або відрядила як наглядачів за злочинцями. Експансія вглиб материка та відкриття нових територій супроводжувалися винищенням корінного населення, що разюче змінювало демографічну ситуацію на континенті.

На нашу думку, визначення кількісних змін та змін у етнічному складі населення Австралії – важливе дослідження в контексті історії міжетнічних стосунків, національної політики, гармонізації суспільних процесів на австралійському континенті й розвитку культури цієї країни. Адже саме населення, його нестача чи надмірна кількість, подолання суперечок між різними верствами та етнічними групами, особлива міграційна політика сприяли економічному, культурному та соціальному розвитку Австралії й покращили загальний добробут громадян у ХХ ст.

Громадяни є основою будь-якого суспільства, причиною розквіту чи занепаду того чи іншого політичного та економічного співтовариства. Тому в даному підрозділі монографії буде проаналізовано склад населення Австралії в першій половині ХХ ст.; розглянуто, які чинники зумовили зміни в кількості населення, визначено, які історичні події на континенті та в світі мали на це вплив; досліджено, які спірні питання у відносинах між жителями Австралії, зокрема аборигенами й колоністами, вплинули на кількість населення, визначено, які погляди пересічні австралійці та влада країни мали на міграцію в різні періоди.

Першу британську колонію було закладено 1788 р. З самого початку створення австралійське суспільство вирізнялося неоднорідністю свого складу. Населення колонії складалося з засуджених і військових, що наглядали за ними. Хоча спочатку було вирішено, що нова колонія мала складатися з цих двох

типів переселенців, саме останні «могли розраховувати на масштабну підтримку з боку уряду: оплату переїзду, безкоштовне харчування, виділення землі та, навіть, надання в розпорядження в'язнів для обробки землі, а також харчування для них. Не дивлячись на привабливі умови, за перші кілька років лише кілька десятків громадян Британії скористалися такою можливістю» [178, с. 77]. Як зазначає Р. Джон, досліджуючи витoki австралійської історії та культури, «мусимо завжди пам'ятати, в який спосіб приїхали ці люди», а їх поведінка і дії «беруть початок з проблем британської індустріалізації та ірландського незадоволення» [179, s. 29]. Як наслідок, за 80 років до Австралії було відправлено близько 162 тис. засуджених. Імміграція до Австралії значною мірою залежала не від потреб самої колонії, а від настроїв у Британському суспільстві в той чи інший період. У 1830-х рр. імміграція стала важливою політичною проблемою, темою для обговорення серед теоретиків і публіцистів. Певні соціально-економічні фактори, такі як економічна криза в Шотландії 1830-х рр., різке зростання населення, а пізніше – голод 1845 р. в Ірландії вплинули на те, що імміграція «перестала бути справою виключно Британії чи Ірландії, а стала частиною культури метрополії» [179, s. 32].

Хвиля урбанізації у Великій Британії започаткувала промислову революцію одночасно з руйнуванням традиційного укладу життя на селі. В містах почастишали випадки як поодинокі, так і організованої злочинності. Більшість з новоприбулих до Австралії були продуктом міської злочинної субкультури. Такі злочинні елементи могли становити до 5% населення міста, хоча члени тих груп часто не проживали в одному місці довго. І місцева влада намагалася відправити до нових колоній саме їх. Якщо розглядати етнічний склад австралійського суспільства, то шотландців було порівняно небагато, набагато менше, ніж представників Англії (більшість з них походила з Лондона), чого не можна сказати про ірландців. Останні становили приблизно чверть усіх засуджених і відправлених до Австралії. Ірландці відрізнялися від інших за віком: вони були значно старші від засуджених до примусової

імміграції, як правило, були вже одруженими та релігійними. Особливістю було також те, що ірландці походили з сільської місцевості [179, s. 29]. За гендерним складом засуджені теж відрізнялися – жінки становили до 1/6 загальної кількості всіх британських засланців, більшість з цих жінок були «проведені» по документах як незаміжні й майже всі записані в служниці. Основною причиною їх ув'язнення була дрібна крадіжка [179, s. 30–31].

Шлюб як союз жінки та чоловіка підтримували церква та влада колоній від самого початку їх заснування, хоча він не мав великого поширення. До дітей у той час ставилися як до продовжувачів роду, існували ситуації, в яких батько не одружувався, а лише визнавав дітей співмешканки, а діти, що були фактично позашлюбними, виховувались у родинях. Так, Сара Льюїс була вислана до Австралії за крадіжку в магазині, прибула на острів Норфолк 1790 р. і через деякий час познайомила з рядовим Вільямом Тунксом, солдатом морської піхоти. І хоч у списках жінок з 1806 р. вона зазначалась як «незаміжня з двома позашлюбними дітьми чоловічої статі» [179, s. 70–71], вона прожила разом з В. Тунксом «до кінця його днів, виховуючи троє дітей» [179, s. 70–71]. Син Джон став купцем і передав ім'я Сара дочці, яка знову передала його вже своїй дочці [179, s. 70–71].

Спробу вирішити проблему гендерної нерівномірності в колонії було зроблено в 1830-х рр. У великій Британії почали з'являтися проекти підтримки жіночої імміграції до Австралії. Так, 1831 р. започатковано урядовий проект імміграції жінок до Нового Південного Вельсу, а 1849 р. Товариство позики для родинної міграції ім. Кароліни Чішолм започаткувало допомогу жінкам, що іммігрували на п'ятий континент. У першому проекті проблемою було те, що майбутніх іммігрантів обирали не самі колонії, а харитативні організації. На проект були численні нарікання, що стосувалися моральних рис обраних іммігрантів, фактично це було «висилання жебраків». Варто також зазначити, що, якщо засуджених ніхто не запитував про їх бажання їхати до Австралії, то згода бідного населення все ж таки формально була необхідна.

Товариство позики для родинної імміграції ім. К. Чішолм було найвпливовішою організацією, що допомагала в міграції родин та, насамперед, жінок, підкреслюючи необхідність моральної охорони самотніх жінок під час подорожі й одразу після прибуття на місце [179, s. 33]. Орієнтувалися такі жінки на вдалий шлюб, який розглядали як можливість покращити матеріальне чи соціальне становище. Причому соціальна різниця, яку жінка навряд чи змогла б подолати у Великій Британії, в Австралії не була перешкодою для вдалого союзу. Існують численні згадки військових про те, як жінки (кухарки чи служниці), що їх супроводжували, виходили заміж за впливових осіб [179, s. 70].

Можна підсумувати, що «Велика Британія розглядала імміграційні проекти як середовище для розв'язання власних проблем у суспільстві й тогочасних економічних потреб. Експортували злодіїв та бідноту, не замислюючись над тим, яке суспільство постане в результаті таких починань» [179, s. 33].

Важливим історичним фактором, що вплинув на склад населення на австралійському континенті, стала «золота лихоманка». Вона спричинила наплив шукачів пригод, насамперед чоловіків, що знову вплинуло на гендерну рівновагу в регіоні. Ті чоловіки, що вирішили не повертатися туди, звідки вони прибули шукати золото, а осісти й одружитися з місцевими жінками, формували великі родини, котрі були для них основою процвітання. Як зазначають дослідники, «для тих, хто скористався можливістю та залишився і володів землею, родина мала величезне економічне значення, часом навіть визначала поразку або успіх у справах. Велика громада дітей, не кажучи вже про здорову жінку, давала виразні переваги» [179, s. 71].

Серед місцевого населення існували негативне ставлення до шукачів золота з Азії, ворожість до китайців, які прибули в часи «золотої лихоманки», що пізніше призвело до ідеї «Білої Австралії». В 1880 р. та 1888 р. колонії погодили прийняття законодавства проти імміграції з Китаю, а в наступних

роках Південна Австралія, Новий Південний Вельс та Вікторія узгодили закони, які відкрито виключали прийняття китайських іммігрантів або обмежували їх працевлаштування в певних галузях промисловості. Під кінець останньої декади ХІХ ст. імміграційне обмеження розширили на всіх неєвропейських прибулих (Західна Австралія – 1897 р., Новий Південний Вельс – 1898 р., Тасманія – 1899 р.) [64, с. 29–30].

Українська дослідниця історичного та соціального розвитку Австралії у ХХ ст. І. Вітер назвала два головних наслідки «золотої лихоманки» в Австралії: по-перше, «всього за півстоліття Австралія перетворилася з сільськогосподарського придатка Великої Британії... на аграрно-індустріальну державу з розгалуженою економічною структурою», по-друге, відбулося «небувало швидке зростання населення колоній і серйозні зміни в його складі» [180, с. 187].

Протягом усього досліджуваного періоду швидко меншало місцевого населення (аборигенів). Точних оцінок нема, є лише приблизні дані, які надає Австралійське бюро статистики [181] (Див. Табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Кількість населення аборигенів окремих територій Австралії
(приблизна мінімальна оцінка за 1788–1933 рр.) [182, р. 101].

Територія	1788	1861	1871	1881	1891	1901	1911	1921	1933
Новий Південний Уельс	48000	16000	12000	10000	8280	7434	8650	9350	11000
Вікторія	15000	2384	1700	1200	900	850	1000	1400	2000
Квінсленд	120000	60000	50000	40000	32000	27500	24500	22500	22500
Південна Австралія	15000	9000	7500	6346	5600	4888	4692	4598	4699
Західна Австралія	62000	44500	40000	35500	31000	26500	22498	19547	17500
Тасманія	4500	18	85	120	139	157	230	400	675
Північна	50000	48500	44000	38500	33000	27235	22000	17809	15386
Територія АСТ							18	33	68
Австралія	314500	180402	155285	131666	110919	94564	83588	75604	73828

Як бачимо з таблиці 2.1, на початковому етапі колонізації місцевих мешканців налічувалося близько 300 тис. чол. [183, с. 45]. Згідно з підрахунками, за 1891 р. їх уже було приблизно 110 тис. осіб. Така величезна зміна відбулася внаслідок фізичного знищення аборигенів, для виправдання подібних дій наголошувалося, що «рівень розвитку цих людей настільки низький, що їх можна навіть в певному сенсі прирівняти до тварин» [178, с. 69], пропагувалася думка про те, що «європейська цивілізація і культура стоять на вищому щаблі, тому європейці можуть перетворювати світ відповідно до своїх бажань і уявлень», а аборигенів можна «сприймати як частину фауни і не визнавати за людей» [183, с. 42].

Тож частина місцевих мешканців загинула від безпосередніх збройних сутичок із новоприбулими колоністами, частина – від європейських хвороб, «що спричинили безпліддя, алкоголізм, зміну дієти та розпад традиції структур суспільства» [64, s. 26], від незвичної їжі, оскільки «європейське харчування, особливо в примітивних формах, які мали місце на приграниччі, як-то: борошно, баранина та чай, – було шкідливим для дієти аборигенів» та від алкоголю, що «давав можливість втекти в несвідоме організму, який не був призвичаєний до боротьби з його наслідками» [179, s. 54].

Через швидке зменшення кількості аборигенів колоністи почали вважати їх «вимираючим народом, який потрібно захищати» [179, s. 45]. Однією з жахливих сторінок австралійської історії стало примусове вилучення в матерів їх дітей (особливо із світлішим відтінком шкіри або змішаної раси) з метою надання державної опіки. Як відзначає відома українська дослідниця О. Зернецька, «це породило безліч трагедій: призвело до втрати відчуття безперервності у розвитку родоvodu аборигенів різних племен, психологічно вплинуло на декілька поколінь корінних жителів» [184, р. 183].

Після заснування Австралійської Співдружності 1 січня 1901 р. колонії перетворилися на нову федеративну державу. Утворення Австралії «завершило колоніальний період в історії країни, оскільки новостворена федерація

отримала статус домініону, тобто фактично самостійної політичної одиниці у складі Британської імперії» [178, с. 84]. Наприкінці XIX ст. склад і кількість колоністів зазнавали змін. На 1891 р. процентне співвідношення в окремих колоніях людей, народжених у різних частинах Великої Британії та деяких країнах Європи, суттєво відрізнялося (Див. Табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Громадяни колоній Австралії, народжені за кордоном [179, с. 39].

Колонія 1891 р.	Походження мігранта (звідки прибув), %						
	Англія	Шотландія	Ірландія	Вельс	Німеччина	Країни Скандинавії	Інші країни Європи
Новий Південний Вельс	52,2	13,0	26,3	1,8	3,3	1,6	1,8
Вікторія	49,1	15,7	26,5	1,5	3,3	1,5	2,4
Квінсленд	45,5	13,5	26,1	1,3	9,1	3,1	1,4
Південна Австралія	58,2	11,0	18,5	1,8	9,0	1,2	1,3
Західна Австралія	43,0	11,3	21,0	1,7	3,2	3,1	5,7
Тасманія	60,0	13,5	20,0	1,2	3,3	1,2	0,8

З проголошенням Австралійської Співдружності зміни в складі населення тривали надалі. Уряд продовжив концепцію *terra nullius* стосовно материка: наземна територія країни вважалася такою, що очікує заселення й переходу до продуктивного використання [180, с. 189]. «Процес подальшого становлення та історичного розвитку ще досить молодій країні проходив досить складно, з серйозними суперечностями, до того ж далеко нелінійного характеру» [185, с. 91].

1901 р. в рамках політики «Білої Австралії» (White Australia Policy) було прийнято Закон про обмеження імміграції (The Immigration Restriction Act), що обмежував імміграцію з несвіропейських країн [186]. Згідно з цим законом виключалося прийняття «небілих іммігрантів» на континент.

Велика Британія, з огляду на права британських підданих в Індії, тиснула на Австралію, щоб у Законі про обмеження імміграції ці обмеження не було окреслено в категоріях рас. Таким чином, заборонявся в'їзд тим, хто хворів або був судимий за кримінальні злочини, але, передусім, було встановлено іншу, дуже дієву «фільтрацію» – кожен охочий жити в Австралії мусив скласти диктант будь-якою європейською мовою, яку вкаже представник уряду. 1905 р. під тиском Японії – союзника Великої Британії у війні з Росією – було впроваджено можливість диктанту неєвропейською мовою, чого, однак, на практиці не відбувалося [64, s. 88].

З 1901 по 1914 рр. кількість «білого населення» в Австралії зростає з 3788 до 4942 тис. осіб. До цієї цифри не було додано аборигенів, яких на той час налічувалося приблизно 100 тис. осіб [64, s. 76]. Населення на континенті зросло внаслідок позитивного натурального приросту, подовження середньої тривалості життя, зменшення смертності немовлят, імміграції.

Ще в період «золотої лихоманки» відбувалась урбанізація. В результаті на початку ХІХ ст. «відмінною рисою австралійського суспільства... став виражений контраст між переповненими столицями і малозаселеними іншими територіями» [180, с. 187]. 1901 р. в столицях проживало трохи більше від кожного третього австралійця (1,3 млн) [187]. Протягом першої третини ХХ ст. населення Австралії проживало скупчено, групуючись навколо шістьох найбільших міст (колишніх столиць колоній) [188].

Сьогодні Австралія дуже урбанізована країна, майже 90% населення мешкає в міських районах. Але частка населення Австралії, яке проживає в столицях, вперше досягла понад 50% лише 1944 р. [187].

Демографічні проблеми Австралії початку ХХ ст.

Родини іммігрантів, що прибували на континент, залишалися без рідних, без родини в кілька поколінь під одним дахом, до якої вони звикли, та без

звичного способу господарювання та виховання дітей. Тому не дивно, що в листах до батьків, сестер і кузенів колоністи описували переваги переїзду до Австралії та запрошували родичів приєднатися до них. Сусідські зв'язки в самій Австралії могли частково компенсувати брак родичів та згадану втрату зв'язку поколінь. Зокрема, доглянути на якийсь час дітей. Діти з колонії швидко отримали ярлик «невихованих» та «недисциплінованих». На це є кілька причин. По-перше, австралійське суспільство було зайняте (особливо в перші роки існування) виживанням на новому місці, а не вихованням дітей. По-друге, саме середовище не було настільки клановим і формалізованим, як у Великій Британії. До того ж не було бабусь, старших сестер та незаміжніх тіток, що могли посидіти з дитиною, бути поруч, коли це необхідно (на час, коли мама хворіє або має відлучитись у справах). Матері були змушені скрізь брати дітей з собою [179, s. 70–71]. Водночас батьки могли дати дітям більше свободи (наприклад, перебувати на свіжому повітрі, в колі друзів), але в середині XIX ст. рухливість і непосидючість дітей вважалися за проблему виховання. Тому вихідці з Британських островів засуджували австралійських дітей за те, що ті бігали по подвір'ю, але не за те, що вони «діти злочинців», навпаки – вважалося, що, на відміну від своїх «поганих» батьків діти є «кращими», «вільними». Вони не знали складного й хаотичного суспільства, яке сформувало характер їх батьків [179, s. 69].

Взірцем вважалася багатодітна родина. Класична книга Етель Тернер (*Ethel Turner*) «Сім маленьких австралійців» [189] з 1894 р. назвою вказує на ідеальний тип родини. Але зазвичай сім'я мала від трьох до п'яти дітей. Це пов'язано з високою дитячою смертністю та важкими умовами існування. Самі жінки мали бути фізично здорові, щоб витримати вагітність та численні пологи, при цьому виховуючи старших дітей та пораючись по господарству. Під кінець XIX ст. крім домашніх обов'язків (що, окрім турботи про дітей, включали піклування про домашню худобу, прибирання, готування їжі та іншу дрібну допомогу на фермі) жінки, особливо з середнього класу, почали активно

допомагати в благодійних організаціях, культурних спільнотах, а потім – у організаціях проти алкоголізму й алкоголю [64, s. 36]. З часом вони вимагали рівноправ'я в громадському житті. Цікаво, що добродійні та релігійні організації допомагали нужденним, якими вважалися розумово хворі, люди з інвалідністю та літні, але не безробітні. Вважалося, «що особи здорові, але без роботи не заслуговують допомоги від держави, яка могла б їх ще більше деморалізувати» [64, s. 81].

На межі ХІХ та ХХ ст. натуральний приріст населення почав спадати. Королівська комісія, скликана 1903 р. в Новому Південному Вельсі, підкреслила «переваги великих родин», а також висунула твердження, що «одинаки та члени малих за розміром родин гірше підготовлені до подолання негараздів у житті». Комісія звинуватила всі класи суспільства у спаді народжуваності, вважаючи, з одного боку, що фабрична система завдає дівчатам «стресів фізичних та нервових», які впливають на їх подальшу «можливість народжувати» [179, s. 135], а з іншого, звинувачуючи середній клас в егоїстичній гонитві за насолодами [179, s. 135]. Особливо звинувачували жінок – комісія виразила «глибоку стурбованість тим фактом, що жінки не розуміють зла, пов'язаного з використанням практик запобігання і переривання вагітності» [190]. Однак засоби контрацепції не були заборонені, а рекомендації церковних інституцій не мали великого впливу на парафіян церкви, яку влада також намагалася використати як джерело пропаганди необхідності збільшувати кількість населення Австралії.

Загальний коефіцієнт народжуваності 1921 р. в Австралії становив 3,1 дитини на одну жінку (для порівняння – 2016 р. цей показник становить 1,8) [187], хоча рівень народжуваності протягом цього періоду коливався. Значно впливали на динаміку населення на початку ХХ ст. складні природні умови та висока дитяча смертність (Див. Табл. 1.3).

Дитяча смертність в Австралії, 1901–1911 рр. [191]

Територія	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911
Новий Південний Вельс	3929	4152	3969	3187	3182	3052	3733	3193	3234	3395	3302
Вікторія	3192	3308	3146	2319	2508	2866	2277	2676	2251	2417	2269
Квінсленд	1458	1424	1513	1072	1029	1047	1129	1048	1112	1017	1110
Південна Австралія	909	837	820	637	643	675	610	678	613	740	670
Західна Австралія	737	885	946	811	790	858	752	657	593	593	615
Тасманія	439	402	563	480	424	487	439	422	357	568	399
Північна Територія	2	4	6	7	4	4	5	2	3	8	3
Австралія	10666	11012	10963	8513	8580	8989	8945	8676	8163	8738	8369

Тому відтворити й «збільшити популяцію» Австралії намагалися, насамперед, лікарі. Між 1880 і 1910 рр. кількість «дитячих фахівців» зростала, а наука в цьому напрямі розвивалась у відповідь на нове філософське розуміння дитини як особливого цінного дару. Відтоді цінністю стає не лише родина як система, але й дитина як один із найважливіших її елементів. Як видно з наведених даних, ситуація з дитячою смертністю поступово покращилася. 1917 р. показник іще більше впав (7266 чол.), а в 1920-х рр. почав стрімко зростати. 1920 р. він досяг позначки у 9431 чол., а потім знову почав спадати (1930 – 6065 чол., 1935 – 4429 чол.). Для порівняння, згідно з даними 2015 р., дитяча смертність становила 991 чол. на рік. Тут також додамо, що авторитет професії лікаря ніколи доти не був таким високим, як на початку ХХ ст. Одночасно з сімейними лікарями й педіатрами в Австралії набули популярності дитячі психологи, неонатологи, медсестри, нянечки, дієтологи тощо. Спеціалізації в медицині були необхідні для розвитку педіатрії, що стало відповіддю на соціальні, політичні й економічні потреби країни, яка розвивається [192].

Населення Австралії в 1919–1929 рр.

Внаслідок зазначеного спаду народжуваності на початку ХХ ст., економічної кризи та посухи, уряд країни, по суті, сформованої на основі іммігрантів, знову згадав про користь від державного заохочення імміграції. До 1911 р. всі штати відновили політику допомоги від держави новоприбулим. Тому кількість іммігрантів у 1910–1914 рр. стрімко зросла. І хоч підрахунки значно відрізняються за різними джерелами, можна вважати, що в першій третині ХХ ст. на континент прибуло трохи менше, ніж 300 тис. іммігрантів.

У 1914–1918 рр. на демографічну ситуацію вплинув «відплив» людей середнього віку й молодих чоловіків. Українські дослідниці історичної пам'яті, зокрема практик монументальної комеморації Першої світової війни в Австралії, О. Зернецька та О. Мирончук зазначають, що «характерною рисою австралійських збройних сил був беззаперечний факт, що усі бойові та допоміжні частини формувалися лише за рахунок добровольців» [193, с. 212]. Не всі добровольці повернулися додому з полів Першої світової війни.

В 1919–1929 рр. населення Австралії збільшилося з 5193 до 6394 тис. чол. Велику роль у цьому відіграла імміграція, передусім з Британських островів [64, s. 136]. Імміграційна політика та економіка країни й надалі базувалися на принципі «Білої Австралії» і намаганні утримати високий рівень життя пересічного громадянина. Федеральний уряд у співпраці з урядами окремих штатів та Великою Британією розвивав програми допомоги іммігрантам. Близько 250 тис. іммігрантів між 1921–1930 рр. скористалося різною допомогою (нагадаємо, що всього в цей період оселилося близько 300 тис. осіб) [64, s. 137].

Більшість (261 тис. чол.) становили британці, до Австралії також приїжджало багато новозеландців. Іммігранти поза межами імперії не були бажаними гостями, не отримували допомогу від держави. Понад те, з 1924 р. вони мусили підтвердити власне матеріальне становище сумою в 40 фунтів або

гарантувати його спонсорською допомогою когось із супроводу. З 1928 р. ці цифри зросли, уряд вводив обмеження на кількість виданих віз. Влада континенту не впускала до країни іммігрантів з Європи, якщо вони не мали 500 фунтів готівкою або родичів, що могли надати їм притулок та фінансову допомогу [64, s. 174]. 1936 р. ці вимоги були дещо пом'якшені передусім для надання євреям Європи шанс приїхати до Австралії.

1929 р. було ліквідовано програми допомоги для новоприбулих з Великої Британії. В 1930-х рр. мешканців Австралії побільшало тільки на 500 тис. і на 1939 р. стало 7 млн.

Зазначимо, що внаслідок дуже низького природного приросту населення та післявоєнних труднощів кількість людей репродуктивного віку різко впала, в той час як динамічна економіка Австралії потребувала робочої сили. Тому в середині 1940-х рр. було переосмислено австралійську імміграційну політику [64, s. 245]. Її подальший розвиток становить великий інтерес для наукових досліджень.

Таким чином, розвиток демографічної ситуації на австралійському континенті напередодні створення Австралійського Союзу та в перші десятиліття його існування пройшов кілька етапів. Перші колоністи були або злочинцями, або їх наглядачами, їх склад був дуже гендерно нерівномірним. Велика Британія розглядала імміграційні проекти до Австралії як спосіб розв'язати власні проблеми в тогочасному суспільстві та задовольнити певні економічні потреби.

З моменту створення Австралійської Співдружності діяла політика «Білої Австралії», що унеможливлювала приплив «небілих» поселенців до країни. Тож склад населення штучно регулювався, й багато років в Австралії переважала англосаксонська більшість. Проте склад населення змінювався, на жаль, і через високу дитячу смертність та винищення корінного населення (аборигенів). Окрім того, офіційна влада країни наполягала на однорідності расового складу «нового» населення Австралії. Це суперечило дійсності, бо не лише ігнорувало

особливості ірландців (яких поза їх волею називали «британцями»), але й не враховувало етнічної різниці між мешканцями самої Великої Британії: англійці, шотландці та представники Вельсу мали свої звички й традиції. В Європі вони були відносно самостійними (зокрема, територіально) громадами однієї країни. В колоніальному суспільстві Австралії вони не лише мали різне процентне співвідношення в загальному складі населення, але й не були розмежовані в рамках певних регіонів чи менших територіальних одиниць (наприклад, поселень чи районів нових міст), утворюючи сукупність, «змішану етнічно». Це була інтеграція, що не існувала у Великій Британії, але мала місце в її колонії.

З 1901 по 1914 рр. кількість суто «білого населення» в Австралії зростає з 3788 до 4942 тис. осіб. Кількість мешканців на континенті зростає внаслідок позитивного натурального приросту, подовження середньої тривалості життя, зменшення смертності немовлят та імміграції. В 1919–1929-х рр. населення Австралії зростало радше за рахунок останнього чинника, – передусім, імміграції з Британських островів. Якщо спочатку держава дотримувалася політики допомоги новоприбулим, то з 1929 р. ці програми було ліквідовано. Понад те, іммігранти мусили підтвердити власне матеріальне становище певною кількістю грошей, сума яких постійно зростала. Міграційна програма Австралії досить динамічно розвивалась у цей період, але найактивніше – після закінчення Другої світової війни. Імміграція до Австралії триває: згідно з даними останніх переписів населення, кожен четвертий австралієць має іноземне походження.

Тож динамічність цих процесів, неоднорідність складу населення, швидкі зміни в політичному розвитку країни й на політичній карті світу, а також взаємодія колоністів із корінними мешканцями дають цінний матеріал для досліджень з історії міжетнічних стосунків, національної політики, гармонізації суспільних процесів на австралійському континенті й розвитку культури цієї країни.